

v predavanju Arhitektura kot izziv. Ameriški profesor Randolph Langenbach, ki se ukvarja z analizo objektov po potresih, je predstavil samosvoj in nekoliko kontroverzen pogled na potresno odporno gradnjo v predavanju z naslovom Ponovna presoja tradicionalne in moderne gradnje.

Ob konferenci so bili organizirani trije mini simpoziji in posebne sekcije. Splošne sekcije so zajemale obširne vsebine različnih vrst konstrukcij (betonske, jeklene, kompozitne, lesene in zidane, poleg tega pa še membranske ter posebne konstrukcije), Uporabo novih gradiv, Kompleksne oblike in Fasadni ovoj. Z več predavanji je bila predstavljena Uporaba digitalnih pripomočkov, razloženo je bilo Interdisciplinarno delo, Tektonika arhitekturnih rešitev, včasih tanka Meja med arhitekturo in konstrukcijo ter Poučevanje študentov arhitekture in gradbeništva. Sama sem v sekciji Inovativna arhitektura in oblikovanje konstrukcij predstavila prispevek Zgodovinski razvoj tročlenskih konstrukcij.

Lara Slivnik

HRADECKEGA MOST NA TRETJI LOKACIJI
35. zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije
Slovensko društvo gradbenih konstruktorjev
Ljubljana, Slovenija, 22.11.2013

<http://www.sdgc.si/?id=80>

Letošnje leto je bilo Zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije močno okrnjeno. Gospodarska kriza, ki je posebej močno prizadela gradbeništvo, je prisilila organizatorje, da so tokratno zborovanje organizirali v Ljubljani, brez tujih vabljenih predavateljev, prispevkov pa se je nabralo le za en dan.

Vabljeni predavanji sta imela dva priznana slovenska strokovnjaka. Marjan Pipenbaher je (skupaj z zagrebškim profesorjem Juretom Radićem) pripravil predstavitev načrtov za most med kopnim in polotokom Pelješcem. Gorazd Humar nam je prikazal originalni Stari most v Mostarju, med vojnim obstreljevanjem in opozoril na pomanjkljivosti ponovne izgradnje.

Sledilo je 18 prispevkov, ki so bili razdeljeni na štiri tematske skupine: Mostovi, Konstrukcije, Eksperimentalna in numerična analiza konstrukcij ter Gradbeni materiali. V sekciji Mostovi sem predavala o prestavitvi konstrukcije prefabriciranega mostu na že njegovo tretjo lokacijo. Prispevek obravnava Hradskega most v Ljubljani, delo inženirja Johanna Herrmanna. V uvodnem delu je predstavljena zgodovina lokacije prvega mostu. Sledi opis mostu na treh lokacijah: na mestu Šuštarkega in Mrtvaškega mostu ter današnja lokacija. Osrednji del je namenjen podrobnemu opisu litoželeznega ločnega mostu: prefabrikacije sestavnih delov, tročlenskega konstrukcijskega sistema, rezultatov preizkusov obtežbenega testa iz leta 1867 ter arhitekturnih, oblikovalskih in urbanističnih značilnosti. Prispevek je zaključen z opisom fragmentov iz življenjepisa inženirja Herrmanna in z dejstvom, zakaj je Hradskega most izredno pomemben za evropsko industrijsko dediščino.

SLIVNIK, Lara. Hradskega most na tretji lokaciji = Hradske bridge at its third location. V: LOPATIČ, Jože (ur.), MARKELJ, Viktor (ur.), SAJE, Franc (ur.). Zbornik 35. zborovanja gradbenih konstruktorjev Slovenije, Ljubljana, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 22. november, 2013. Ljubljana: Slovensko društvo gradbenih konstruktorjev, 2013, str. 45-52, ilustr. [COBISS.SI-ID 2952580]

Lara Slivnik

**ARCHITECTURE, COMPETITION, PAVILION:
YUGOSLAV PAVILION AT MONTREAL EXPO 67**

Ephemeral architecture in Central-Eastern Europe in the 19th and 20th centuries. The Research Centre for the Humanities, Institute of Art History; Hungarian Academy of Sciences in cooperation with CentrArt Association - New Workshop for Art Historians
Budimpešta, Madžarska, 28. - 29.11.2013

<http://www.arthist.mta.hu/index.php/en/esemenyek-2/277-ephemeral-architecture-in-central-eastern-europe-in-the-19th-and-20th-centuries>

V Budimpešti smo se zbrali raziskovalci, predvsem umetnostni zgodovinarji in arhitekti, ki se ukvarjamo z začasno arhitekturo Srednje in Vzhodne Evrope. Tema konference je bila začasna arhitektura, predvsem začasni paviljoni na industrijskih razstavah, tako na lokalnih, mednarodnih ali svetovnih razstavah. Po uvodnih nagovorih smo poslušali prvo uvodno predavanje z naslovom Utopia of Transparency: 19th-Century Exhibition Pavilion Architecture as Mythological Project. Program se je nadaljeval s skupno sekcijo, ki pa je sledila zgodovinskemu razvoju: Architecture, origins, materials; The Hungarian Millennium at the Crossroad of Nation Buildings; 'Western Venues, Eastern Nations.' in 'Eastern Venues, Eastern Nations.'. Drugi dan smo začeli z uvodnim predavanjem, naslov tokratnega je bil Shaping Ephemeral Architecture by the Media. Sledilo je nadaljevanje skupne sekcije z razvojem začasne arhitekture po prvi svetovni vojni: Rise, Fall and Shift of Ideologies; Bridges over the Iron Curtain I; Bridges over the Iron Curtain II in Contemporary Reception of Ephemerality. V sekciji Bridges over the Iron Curtain II sem predstavila Jugoslovanski paviljon na svetovni razstavi v Montrealu leta 1967.

Yugoslavia built its own pavilions at four World Exhibitions only: in Barcelona (1929), Paris (1937), Brussels (1958), and Montreal (1967). After a short description of the political situation in Yugoslavia in the late 1960s, all six entries awarded at the architectural competition for the pavilion at Montreal EXPO 67 are presented. The first prize and the realization went to Miroslav Pešić. The other awards went to architects Vjenceslav Richter (2nd) and Ivan Štraus (3rd), and the teams of Sima Miljković and Nikola Milutinović (4th), Marko Mušič, Jernej Kraigher and Lojze Drašler (5th) and Ivo Filipčić and Berislav Šerbetić (6th). The analysis of all awarded pavilions is made from the architectural and the political perspective. The Montreal pavilion is described in depth. Pešić designed it as a prefabricated structure made of seven steel triangle prisms with some help from Oscar Hrabovski who took care

of the prefabricated construction. The prisms were strung together one beside another in a straight line, but the fourth, sixth and seventh prisms were twisted. The interior, designed by Vjenceslav Richter, was dedicated to four main themes: the role of Yugoslavia in the world, the Yugoslav culture, the Yugoslav economy and tourism, and finally, the political and social organization in Yugoslavia. In its afterlife the pavilion was reconstructed as the Seamen's Museum in Grand Bank, Newfoundland, Canada. The pavilion is analyzed in terms of architectural history, architectural criticism, and political history. A report on how the pavilion was mentioned in Yugoslav and other architectural journals at that time is included as well. Thus, the paper shows the Yugoslav pavilion at Montreal EXPO 67 as an interaction between architectural concepts and politics, i.e., competition entries and national representation in a troubled multi-ethnic country.

SLIVNIK, Lara. Architecture, competition, pavilion [!]: Yugoslav pavilion at Montreal Expo 67. V: *Ephemeral architecture in Central-Eastern Europe in the 19th and 20th centuries*: Budapest, 28-29th November 2013, Conference hall of Budapest City Archives: [program and abstracts]. Budapest: [s. n.], 2013, str. 35. [COBISS.SI-ID 2957188]

Andrej Mahovič
RIAS International Convention 2014
UIA Sports & Leisure Group Meeting & Venue Visits
Glasgow, Velika Britanija 15. - 17.5.2014

V mesecu maju 2014 so v Glasgowu v Veliki Britaniji potekali letna konvencija The Royal Incorporation of Architects in Scotland (RIAS), ki je največji dogodek organizacije in je hkrati največja arhitekturna konferenca v Evropi, strokovna ekskurzija po objektih XX. iger Commonwealtha (Glasgow, Velika Britanija) in sestanek mednarodne skupine International Union of Architects, Sports and Leisure Programme (UIA Sports & Leisure Programme Group). V dvodnevni konvenciji so se zvrstila različna predavanja strokovnjakov s celega sveta, ki so predstavili svoje poglede in razmišljanja o umeščanju in zasnovi objektov za šport in prosti čas, med njimi: Tom Jones (Populous) in Alessandro Zoppini (Studio Zoppini asociati). Predavanja so imela poudarek na dosedanjih izkušnjah arhitektov pri zasnovi športnih centrov za izvedbo mednarodnih športnih prireditev večjih dimenzij ter reševanje problemov projektnih skupin pri načrtovanju in izvedbi tako obsežnih športnih središč in objektov.

Na konvenciji smo prisostvovali tudi člani mednarodne skupine UIA Sports & Leisure Programme, ki smo se udeležili predavanj in sodelovali v razpravah.

Na strokovni ekskurziji smo si mednarodni strokovnjaki programa UIA Sports & Leisure Programme pod vodstvom Iana McKenzieja, člana organizacijskega odbora XX. iger Commonwealtha, pristojnega za razvoj in integracijo prizorišč iger, ogledali objekte in inovativne tehnološke rešitve prenovljenih in novo zgrajeni športnih objektov za namen XX. iger Commonwealtha: nastanitvena vas udeležencev iger (Commonwealth Games Athletes' Village), stadion za hokej na travi (Glasgow National Hockey), plavalni

bazen (Tollcross International Swimming Centre), dvorano in velodrom (Emirates Arena & Sir Chris Hoy Velodrome), stadion (Hampden Park Stadium) in večnamensko dvorano (SSE Hydro). Od zgoraj omenjenih objektov je potrebno še posebej izpostaviti Hampden Park Stadium, ki se ponaša z inovativno tehnološko zasnovo začasne spremembe nogometnega stadiona v atletski stadion. Celotna prireditvena površina je dvignjena s kovinsko podporno konstrukcijo za 2 metra, kar je omogočilo, da se nogometni stadion spremeni v atletski stadion. S to rešitvijo se pridobi večja prireditvena površina, sicer na račun zmanjšanja kapacitete sedežev za gledalce, vendar njihovo število še vedno ostaja znotraj normativa za izvedbo dogodkov, kot so otvoritev iger in tekmovanja v atletiki. Vzporedno z ogledom objektov je potekala strokovna razprava o zasnovi in tehnoloških rešitvah pri načrtovanju in prenovi objektov. Udeleženci smo predstavili poglede na razvoj športnih objektov v prihodnosti, pri čemer smo izhajali iz lastnega znanstveno-raziskovalnega in strokovnega dela. Sestanek skupine UIA Sports and Leisure Programme je potekal v prostorih Glasgow 2014 Board Room, Commonwealth House, Glasgow. Na sestanku mednarodne skupine so prisostvovali člani skupine: Ian McKenzie; Ruth Pujol Blume; Conrad Boychuk; Phillipe Capelier; Benjamin Flowers; Harald Fux; Shlomo Gendler; Meidad Gendler; Mike Hall; Gar Holohan; Geraint John; Tom Jones; Rene Kural; Xinggang Li; Andrej Mahovič; Denes Patonai; Agustin Garcia Puga; Filipp Ramirez; Karin Schwarz-Viechtbauer; Bill Stonor in Pino Zoppini. Na sestanku smo izrekli dobrodoščilo novim članom skupine, naredili krajši povzetek konvencije, seminarja in strokovne ekskurzije, obravnavali izvolitev in predloge za izvolitev novega predsednika skupine, delo in prihodnje aktivnosti skupine ter imeli predstavitev dosežkov posameznih članov skupine s področja načrtovanja objektov za šport in prosti čas. Svoje delo so predstavili: Xinggang Li; Ruth Pujol Blume in Filipp Ramirez; Benjamin Flowers; Agustin Garcia Puga in Meidad Gendler. Na sestanku smo se dogovorili o tesnejšem sodelovanju članov skupine na področju izmenjave znanja in izkušenj med člani pri načrtovanju športnih objektov, meduniverzitetnem sodelovanju in sodelovanju članov v novi mednarodni skupini za posodobitev normativov za načrtovanje objektov za šport in prosti čas ter doseganje večje prepoznavnosti skupine v mednarodnem okolju.

In May 2014, a three-part event took place in Glasgow (UK): the annual convention of The Royal Incorporation of Architects in Scotland (RIAS), a study excursion of the XX. Commonwealth Games facilities, and a meeting of the International Union of Architects, Sports and Leisure Programme (UIA Sports & Leisure Programme Group). The two-day convention hosted many renowned experts from around the world who shared their views and thoughts on the placement and design of sports and leisure facilities. The study excursion focused on innovative technological solutions of the renovated and newly constructed sports facilities for the XX. Commonwealth Games. The main purpose of the final meeting of the UIA Sports & Leisure Programme Group was to present achievements of individual members of the group in the design of sports and leisure facilities, and to discuss the future orientation and activities of the group.